

LAISVĖ—LIBERTY
Vienintelis lietuvių kalboje
dienraštis Rytinėse Valstijose
Dalls Queens apskrityje (N. Y.) .. 9.00
Kanadoje .. 9.00
Kitur užsienyje .. 10.00
Metams prenumerata:
Jungtinėse Valstijose .. \$3.00
Pavienio egzempl. kaina 5 centai

LAISVĖ

THE LITHUANIAN DAILY

LAISVĖ—LIBERTY
The Only Lithuanian Daily in
Eastern States
110-12 Atlantic Avenue
Richmond Hill 19, N. Y.
Telephone Virginia 9-1827
PRICE 5c A COPY

KRISLAI
Kur unių vadai?
"Sixteen Tons"
Švedai Rygoje
Šalčiai Lietuvoje
Rašo A. Šilėnas

Kad tokie svarbūs asmenys, kaip didžioji liberalė Rooseveltienė arba socialistų lyderis Thomas pasirašė po peticija už laisvę komunistams politiniams kaliniams, be abejojimo yra svarbus ir geras reiškinys. Jis rodo, kad atsipeikėjimas iš isterijos košmaro, išsiblaivymas—ryškesnis, negu mes manėme arba negu paviršutiniškai atrodo.

Bet perskaitant tą sąrašą žymių žmonių, kurių tarpe mirga teologijos profesorius, apšvietos žymūnų ir universitetų dėstytojų vardai, mes vieno dalyko pasigendame: unių vadų.

Tai paradoksalus ir gan skaudus, kad liberaliniai nusiteikę dvasininkai ir konservatyviai švietėjai reikalauja laisvės komunistams, o unių vadai, įskaitant tokius kaip Reutheris, Carey, Potofskis—tyli.

Populiariausia Amerikos dainelė ("Slageris," kaip buvo sakoma Lietuvoje) dabar yra "Sixteen Tons." Tai dainelė, kurioje angliakasy sakoma, kad kiek šventas Petras jo nešauktų į kitą pasaulį, jis eiti negali, nes "jo dūšia priklauso kompanijos storiui."

Ta dainelė turti nemažai klasinio susipratimo. Ji buvo išleista kaip nežymi, pašalinė, bet jos pasidavė virš milijono plokštelių rekordų ir ji dabar aidi visur. Komercinės muzikos ekspertai bent kiek nustebę: jie negali suprasti tos dainos didelio pasisekimo priežasties.

Tarybiniai karo laivai lanškysis Stockholme, o švedijos karo laivai Tarybų Sąjungoje—Rygoje.

Tas faktas išsklaido pasakas, kad Pabaltijis lieka griežtai atkirstas nuo išlaukinio pasaulio.

Taip supuolė, kad tuo pačiu metu, kai šalčiai sukaustė mūsų šiaurines valstijas, Žinios iš Europos sako, kad nepaprasti šalčiai sukaustė ir Lietuvą: kraštas po giliu sniego klodu ir temperatūra bent dešimčia laipsnių žemesnė, negu pas mus, o toliau į šiaurę, Estijos-Suomijos srityje, Baltijos jūra visai įšalus.

Bet Lietuvoje, kaip mes atmename, šaltis lengviau pakenciamas, jame lengviau judėti, kvėpuoti: mat, Lietuvos oras nepalyginamai sausesnis už mūsų šalies šiaurinių sričių.

Girgžda sniegas Lietuvoje, pralekia rogės, čiuožinėja jaunimas ir vaikai. Ten šalčiai ir sniegas įprastas ir laukiamas dalykas, ne nemielas svečias, kokiu jis daugumai mūsų čia.

Iš Amerikos deportuotas komunistų veikėjas John Wil-

Paliaubų komisija pasmerkė Izraelį

Jungtinės Tautos. — Generalinė asamblėja pabaigė savo posėdžius, bet Saugumo taryba dar tebeposėdžiauja. Svarbiausias dabar svarstomas punktas yra konfliktas tarp Izraelio ir Sirijos. Jau gautas pranešimas nuo Jungtinių Tautų paliaubų komisijos Palestinoje pirmininko gen. Burns (jis yra kanadie-tis). Tame raporte paliaubų komisija vyriausiai kaltina Izraelį.

Gen. Burns sako, kad šio mėnesio 11 dienos užpuolime ant Sirijos izraeliečiai nukovė 56 sirijiečius, patys prarasdami 6 karius. Tai buvo agresingas žingsnis, lengvai galintis vesti prie karo, sako Burns. Paliaubų komisija pripažįsta, kad Sirijos patrankos apšaudydavo izraeliečius žvejus Galilėjos jūroje, bet tas masinis užpuolimas ant Sirijos visvien buvo nepateisinamas, sako komisija.

Sirija reikalauja, kad Saugumo taryba griežtai pasmerktų Izraelį arba net įsakytų J. T. narėms prarasti ekonomines sankcijas prieš tą šalį. Izraelio delegacija patiekė Saugumo tarybai įrodymus, kuriais bando pateisinti savo ataką ant Sirijos. Tie įrodymai yra fotostatinės kopijos įsakymų, kuriuos izraeliečiai radę pasuimtus sirijiečius belaisvius. Tai esa įsakymai šaudyti į izraeliečius žvejus.

Austrija plečia prekybą su Rytine Vokietijos Resp. Viena. — Austrija pasirašė naują prekybos sutartį su Demokratinė (Rytų) Vokiet. respublika. Pagal tą sutartį, austrai ir Rytų vokiečiai prekiaus 1956-ais metais ant 40 proc. daugiau, negu 1955 m. Vokiečiai pirsks Austrijos tekstilės ir medžio gaminius, austrai Vokietijoje metalo gaminius.

Tigrai ėda žmones Orisoje Kalkuta. — Orisos srityje Indijoje tigrai ir kiti plėšrieji džunglių žvėrys per paskutinius penkerius metus sudraskė 3,413 žmonių. Vietinė Orisos valdžia dabar pradėjo ginkluoti visus gyventojus, kad jie imtųsi medžioti žvėris.

Demonstracijos prieš JAV prie konsulato Kalkutoje Kalkuta. — Keli tūkstančiai indų pravedė demonstraciją prie vietinio Amerikos konsulato. Jie šaukė, Amerika neturi teisės maišytis į kitų kraštų vidujinius reikalus, tai yra, remti Portugaliją Goa klausimu.

Maskva. — Apie pusę milijono maskviečių susirinko aerodrome, kad su entuziazmu sutikti grįžtančius šalies vadus, Bulganiną ir Chruščiova.

Washingtonas. — Eisenhowerio marti, jo sūnaus majoro John Eisenhowerio žmona, turinti tris vaikus, pagimdė ketvirtą: septynių svarų mergaitę. Prezidentas Eisenhoweris ją aplankė ligoninėje ir paskui pareiškė, kad tai yra "geriausia kalėdinė dovana."

Sudano gyventojai daugumoje yra negrų kilmės, kurios šiaurinėje krašto dalyje yra nemenkai susimaišimas, kuris buvo numalšintas pačioje pradžioje.

Buenos Aires. — Iš Pargvajaus pranešama, kad ten įvyko nepasisekęs sukilimas, kuris buvo numalšintas pačioje pradžioje.

Montgomery, Ala. — Vietinių negrų boikotas prieš segreguotus autobusus dar tebesitęsia.

Santiago, Čilė. — Valdžia grąsina mobilizuoti armiją 14,000 vario kasyklų darbininkų, kurie streikuoja. Kasyklos yra amerikiečių kontroliuojamos.

Bonna. — Vakarų Vokietija ir Italija pasirašė sutartį, pagal kurią Italijos darbininkai, ypatingai angliakasiai, galės be jokio vizumo ar kitokių leidimų vykti Vokietijon dirbti.

Pakaitos Britanijos kabinete išsūkia visokius komentarus

Londonas. — Visi pripažįsta, kad pakaitos Britanijos kabinete yra svarbios, nes, pagaliau, beveik visi vadovaujantieji ministrai dabar eina naujas pareigas. Bet niekas negali išaiškinti, kokia yra tikra tų pakaitų reikšmė.

Darbiečių laikraštis "Daily Herald" pažymi, kad pakaitos gal yra desperatiškas būdas sukelti šalyje daugiau pasitikėjimo valdžia, sukelti pačioje valdžioje daugiau pasiryžimo ir darbingumo.

Konservatorių laikraščiai "Daily Mail" ir "Daily Sketch" sako, kad pakaitos "sustiprins valdžią," bet neišaiškina, kokiu būdu. Nepriklausomas, bet pro-dovaujantis "Daily Express" reiškia nusistebėjimą, kad buvęs užsienio reikalų ministras Macmillanas tapo paskirtas izdo reikalų ministru, nes, sako "Daily Express," jis neturi jokio patyrimo tame lauke.

Komunistų "Daily Worker" sako, kad pakaitos atėjo netikėtai ir jos rodo, kad konservatoriai nesijaučia labai saugūs arba patenkinti savo atsieki-mais.

Migla neleido lakūnų matyti aerodromo -- žuvo 17 žmonių

Jacksonville, Fla. — Iš Miami į New Yorką skrendantis keturmotorinis orlaivis su 12 keleivių ir penkiais įgulos nariais nukrito ir užmušė visus vien dūto, sako ekspertai, kad oro susisiekimo linijos nesulaukė skridimo, nežiūrint tankių miglų.

Orlaivis nukrito prie pat Jacksonville aerodromo, nes migla neleido lakūnui pamatyti nusileidimo lauko ir jis pataikė tik keli šimtai metrų toliau — į tankų mišką. Buvo aišku, kad jis buvo bepradėdas normališ-kai nusileisti — tą galima buvo matyti iš medžių: vieno jų ruožo tik viršūnės buvo kaip ir nulenktos, kito ruožo viršūnės dalys nulaužtos, o paskui sekė ruožas, kur medžiai buvo su šaknimis išversti.

Nukritęs orlaivis užsidegė ir visi keleiviai ir įgula sudegė. Apart keleivių, orlaivyje radosi ir lavonas, kuris buvo gabenamas iš Miami į New Yorką palaidojimui.

Darbo unių kovos lauke

Detroitas. — Didžiausio auto-darbininkų unijos lo-kalo, UAW, 600 organas "Ford Facts" sako, kad vyriausias Amerikos unijistų uždavinys yra kovoti už taiką. Po straipsniu, kuriam išreikšta ši nuomonė, pasirašo lokalo pirmininkas Carl Stellato.

Chicago. — Vietinės stok-jardų darbininkų unijos, kurios anksčiau priklausė prie CIO ir AFL, jau pradėjo praktiškas derybas apie susiliejimą. Kuomet abi unijos susilies nacionaliniu mastu, vieningoji unija turės 475,000 narių.

Detroitas. — Trijų Detroito dienraščių linotipistai prisidėjo prie stereotipin-kų ir išsiuntinėtųjų streiko.

Sudano gyventojai daugumoje yra negrų kilmės, kurios šiaurinėje krašto dalyje yra nemenkai susimaišimas, kuris buvo numalšintas pačioje pradžioje.

Buenos Aires. — Iš Pargvajaus pranešama, kad ten įvyko nepasisekęs sukilimas, kuris buvo numalšintas pačioje pradžioje.

Montgomery, Ala. — Vietinių negrų boikotas prieš segreguotus autobusus dar tebesitęsia.

Santiago, Čilė. — Valdžia grąsina mobilizuoti armiją 14,000 vario kasyklų darbininkų, kurie streikuoja. Kasyklos yra amerikiečių kontroliuojamos.

Elektristai kaltina generalį prokurorą

New Yorkas. — Nepriklausomos pažangiečių vadovaujamos elektristų unijos (UE) prezidentas Albert J. Fitzgerald sako, kad generalinis prokuroras Brownell užsiima atviru streiklaužiavimu. Kaip yra žinoma, Brownell'io departamentas paskelbė, kad UE yra "komunistų įnagis," ir prašo taip vadinamos "Sub-versyvio veikimo kontrolės tarybos" (SACB) paskelbti tą uniją komunistiniu frontu.

Fitzgeraldas nurodo, kad tai ne atsitiktinas supuolimas, jog gen. prokuroras puola UE kaip tik dabar, kuomet jos nariai veda sunkų streiką prieš Westinghouse kompaniją. Jis sakė, kad gen. prokuroras stengiasi streiką palaužti ir tuo pačiu laiku sulaukyti vis didesnę solidarumą ir vieningumą, kuris auga tarp UE ir IUE, tai yra, elektristų unijos, kuri priklauso prie AFL-CIO. Kaip yra žinoma, streiką veda abi unijos.

Tuo tarpu iš Washingtono pranešama, kad federalinė Grand Jury apkaltino paniekos parodyme kongresui UE vice-prezidentą John Thomas Gojack. Ta pati džiūrė apkaltino paniekos parodyme ir pažangų advokatą Sacherį, kuris teisme gynė komunistus.

Abu apkaltintieji atsiskė aiškinti kongresinei komisijai savo asmeniškus politinius įsitikinimus. Kalbėdamas apie generalinio prokuroro žingsnius, UE vadas Fitzgeraldas nurodė, kad tik keli mėnesiai atgal Brownell'is panašiai puolė Mine-Mill (metalo kasėjų) uniją, kuomet ta vedė streiką prieš vario kompanijas.

Alkoholinių gėrimų pardavimas dabar uždraustas šeštadieniais ir kiekvieno mėnesio pirmą dieną, kuomet išmokamos algos, lygiai kaip sekmadieniais ir šventės dienomis, kuomet parduotuvės irgi uždarytos.

Varšuvos radijas neseniai sakė, kad "girtuokliai yra kiaulės žmogaus pavidale ir jie verti paniekos." PPR (Lenkijos darbininkų partija) veda smarkią kampaniją darbininkijoje ir kaimuose už blaivybę.

Maskva. — Praeitą trečiadienį, gruodžio 21 d., sukako 76 metai nuo Stalino gimimo.

45 metų amžiaus motina pagimdė savo 21-mą vaiką Innsbruck, Austrija. — 45 metų amžiaus Maria Kristler, mažo kaimelio gyventojas, pagimdė savo 21-mą vaiką. Motina ir vaikas jaučiasi gerai. Ji ištekejo 21 metai atgal ir kiekvienais metais gimdo. Tik vienas vaikas numirė. Jos vyras valstietis.

New Yorkas. — Spauda praneša, kad mirė Julius Paulekus, Evos Paulekutės-Rockefellerienės tėvas. Jis ilgai sirgo nepagydoma liga.

Maskva. — Čia atvyko Amerikos dramatinė trupė, kuri perstatys Maskvoje Gershwin'o muzikalinį veikalą "Porgy and Bess." Veikalas taipgi bus perstatytas Leningrade.

ORAS NEW YORKE
Netaip šalta, temperatūra apie 40 laipsnių.

ŽINIOS IS LIETUVOS

SODAS PRIE ĮMONĖS

KLAIPĖDA. "Svyturio" įmonės kolektyvas numatė šį rudenį savo teritorijoje užveisti 5 dešimtadalius hektaro ploto sodą. Sodui išskirtas sklypas jau yra išplanuotas, šiuo metu kasamos duobės medelių sodinimui. Čia bus pasodinta dešimtys vaismedžių. Medeliai jau užpirti Kretingos valstybiniame medelyne. Daugiausia numatoma pasodinti antanių, Lietuvos pepinų ir baltųjų alyvinių atmainų obelaučių.

Sodo užveisimo darbuose dalyvauja visos įmonės kolektyvas.

J. Jokubaitis

Tarybinė lietuvių literatūra Kinijoje

Lietuvių tarybinė literatūra susilaukia vis didesnio populiarumo liaudies demokratinėje Kinijoje. Neperseniai ten atskira brošiūra išleista rašytojo A. Venclovos paskaita apie lietuvių literatūrą. Pernai buvo išleista H. Korsakienės apysaka jaunimui "Klasės garbė," kuri kiniečių skaitytojų tarpe susilaukė pasisekimo. Neperseniai pasirodė naujas H. Korsakienės apsakos leidimas trigubai padidintu tiražu (65,000 egz.), dailiai iliustruotas.

United States per year	\$8.00	Canada and Brazil per year	\$9.00
United States per 6 months	\$4.50	Canada and Brazil, 6 months	\$5.00
Queens Co	\$9.00 per year	Foreign countries per year	\$10.00
Queens Co	\$5.00 per six mos.	Foreign countries, 6 months	\$5.50

Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N. Y. under the Act of March 3, 1879

IVAIRUMAI

Mičiurininkas Vincas Vilkas

Mes nutarėme apsilykyti Lietuvos Akmenės rajono Julijos Žemaitės vardo kolūkyje.

Iš rajono centro išvykome vakarop. Kelias slinko tarp laukų. Greitai sutemo. Bet štai tolimoje meiliai sumirkėjo elektros žiburėliai. Tai ir buvo Julijos Žemaitės vardo kolūkis.

Nakvoti mus pakvietė į savo namus sodininkas Vincas Vilkas. Iš jo melumo, su kuriuo jis pasiūlykta atvoktančius, iš jo lėtos maslinės manieros vestė nasikalbėjima, palima be ansirikimo pasakviti, kad jis iš tikinusiai atlieka savo darba, kad visuomenė gerovės reikalas jam neatskiriamas nuo asmeninės gerovės. Jis noriai atsakinėjo į visus klausimus, įkvėpimai pasakojo apie artelės reikalus. Beveik nuse amžiaus Vincas Vilkas trūnė soduose, bet tik kolūkyje jis natūrė, kad jo darbas yra visuomeninio valstybinio darbo dalis. Šis paavyvenės kolūkietis mano, kad kiekviena diena, kuria jis praleidžia be to, kad įnešti ka nors naujo, gero savo artelei, yra prarastas. Nelenovas buvo jo kelias. Jei nebūtų gimusi kolūkinė santvarka, tai Vilko savitas talentas būtų išsvėkęs, kaip senojoje Lietuvoje išnykdavo daugelis tokių talentų.

1949 metų vasara Pavirvytės kaimo valstiečiai susibūrė į kolūki. Vilku, kaip pritrusiam ir stropiam žmogui, buvo pavesta sodininkystė. Kolūkinis sodininkas išsirašė puikias tarybinio mokslininko - selekcininko I. V. Mičiurino kūrinius, perskaitė dešimtis knygų, pakirtu sodininkystei, parašė laiška į Kauno botanikos sodą, prašydamas atsūsti jam mičiurininio obelų ir kriaušiu veislių skienus okulavimui. Profesorius Grvbauskas noriai atsiliepė į kolūkinio bandytojo prašymą, pasiuntė jam dešimtis "žeminės mičiurininės kriaušės", "pergalės" kriaušės, "belferas-kinietė", "mičiurininės besėklės" ir kitų obelų veislių skiepi.

Vilkas sėkmingai atliko okulavimą, pradėjo vesti žurnalą savo bandomu stebėjimams užrašyti. Rudenį jis pranešė botanikos sodui apie pirmus savo stebėjimus. Greitu laiku į kolūki buvo komandiruotas sodininkas Kazlauskas. Ir čia buvo išaiškintas įdomus reiškinys: daugelis augalų, kurie botanikos sode nedrausiai skynė sau kelia, puikiai prigijo kolūkiniam medelyne.

Kada kolūkio vadovybės priešakyje stėjo agronomas Stepanavičius, Vilku pasiūlydė lengviau dirbti. Pirmininkas mėgo sodą ir bandytojų skyrė daug dėmesio. Greitu laiku artelės valdva priėmė nutarimą penkeriopai padidinti plotą, skirtą medelynui. Dabar jame auga 80 įvairių kriaušiu ir obelų veislių, tame tarpe 35 mičiurininės.

...Rytą kartu su Vilku nuvykome į medelyną. Lygionis, neapėpimas, gretomis kopia į kalnelį jauni obelų ir kriaušiu medeliai. Rudens vėjas švelniai šiuena jų pageltusius lapelius. Bet štai vienoje gretoje pamatėme nepaprastą medį, atrodantį lyg vietinis antaninis. Taip, tai ir yra antaninis. Seniai augo jis čia medelyno teritorijoje. Vilkas nutarė atlikti įdomų bandomą. Senam medžiui jis iškiepijo mičiurininės obelies "komjaunuolis" skiepią. Kolūkinis selekcininkas siekė vegetatyviu būdu, kaip tai darė I. V. M.čiurinas, išskiepyti augalui vertingas savybes. Sujungęs dviejus įvairius organizmus, jis priverstė juos maitintis iš bendro šaltinio ir pasikeisti sultimis. Menturio poveikyje žymiai pagerėjo antaninių vaisių kokybė... Be to, ši rudeni vienoje šakelėje priņko ankščiau čia nematyti vaisiai. Ne tik obuoliai, bet ir lapai, ir pati šakelė turi raudoną antspalvį. Vaisiai pasižymi gražia forma, yra pailgos formos ir iš dalies primena kriaušes. Pamėginkite jį, — koks kvapas, koks gaivinantis tirštos sunkos skonis.

Gan įdomi yra ir "besėklinė" veislė. Kai kuriuose jos medeliuose vaisiai pradėjo nokti antraisiais metais. Ši obelies veislė su sultingais gražiais vaisiais duoda žymiai ankščiau vaisius, negu kitos ankstyvos veislės.

Medelyne, kur kiekvienas augalas turi savo istoriją ir pavadinimą, auga daugiau kaip 60 tūkstančių medžių, kurie yra įvairūs pagal savo amžių, lapų spalvą, vaisių formą. Kaip aukšą iš rūdos selekcininkas-mičiurininkas išaugino iš šio "fondo" naujas vertingas vaismedžių veisles. Vien per pastaruosius dvejus metus jis perdavė gamybon apie 10 tūkstančių obelų ir kriaušiu. Placiu srautu iš čia plaukia į kolūkinius sodus mičiurininės vaismedžių veislės.

Selekcininko darbas — sunkus ir ilgas darbas. V. Vilkas nesižavi pasiektais laimėjimais. Savo kukliame darbe jis mato dėsningą Mičiurino darbo tęsimą ir mano, kad reikia dar daug dirbti tam, kad visose žemės ūkio artelėse būtų i-veisti sodai.

Julijos Žemaitės vardo žemės ūkio artelėje be medelyno yra ir didelis visuomeninis sodas. Be to, visi kolūkiečiai įveisė sodus savo sodybinuose sklypuose. Čia įsivyravo puiki tradicija: persikeliant į naują namą įveisti sodą. Kiek džiaugsmo buvo, kai kolūkiečiai susirinko pas Joną Rukuižą padėti pamatą naujam namui ir čia pat pasodino 20 obelų ir kriaušiu. Argi galima užmiršti tą dieną, kai buvo įveistas kolūkinis sodas ir čia pavadintas "taikos sodu". Ilgai užsi-likęs atmintyje neseniai įvykęs artelės valdybos susirinkimas, kur buvo nutarta Virvytės krantuose įveisti naują 5 hektarų sodą.

Namo sugrįžome vėlai. Toli užpakalyje pasiliko Pavirvytės kaimas ir jo sodai, kuriuos ruduo nuspalvino ochros, aukso ir švinaudės spalvomis. Pakeltyje dažnai sutikdavome kolūkiečius, nesančius obel- (Tęsa 4-tam pusl.)

Istorija ir informacija

Rašo D. M. Šolomskas

KIPRO SALOS KLAUSIMAS ARDO KARINĮ SUOKALBĮ

Pastaruoju laiku dažniau spaudoje matome Kipro vardą. Angliai ją vadina "Cyprus," nors tas pavadinimas nieko neturi nei su tikruoju vardu, nei su istorija.

Kipro sala yra rytiniame Viduržemio jūrų kampe, apie 60 mylių atstume nuo Sirijos. Tai didelė sala, nes ji užima 3,572 kv. mylių plotą ir turi apie 500,000 gyventojų.

Kipro sala vardą gavo nuo graikų kalboje "kapros" žodžio, kuris reiškia kapara. Kaparą žmonės išmoko pasigaminti ir naudoti jau labai seniai. Kadangi ant Kipro salos yra daug kaparų, o sala dar senovėje graikai valdė, tai jie ją ir pavadino Kapros sala.

Kaip Kipro sala pateko Anglijai?

Pirm dabartinės gdynės Kipro salą valdė fin-

Indų liaudies pasaka

Senų senovėje gyveno akmens skaldytojas, kuris dieną iš dienos sunkiai dirbo, skaldydamas kalnų uolas. Vieną kartą jis matė pravažiuojantį karalių.

"O, kad aš galėčiau būti karaliumi, silkais dėvėti ir visuomet išlėti!" sakė akmens skaldytojas.

Nespėjo jis išreikšti savo pageidavimą, kaip, didelį jo paties nuostabai, jis tapo karaliumi.

Vieną dieną naujai tapęs karalius sėdėjo savo sode. Saulė begailestingai kepino ir net pavėsyje buvo karšta, nežiūrint, kiek jo patar- naujoji jo nevensintų, vėdindami ir atnešdami šaltų gėrimų.

"Saulė už mane galin nesnė. Aš noriu būti saule!" Nespėjo karalius tai iš- tarti, kaip jis tapo saule.

Džiaugėsi buvęs akmens skaldytojas, buvęs karalius, kuris dabar jau buvo saulė, džiaugėsi mėlynose dangaus aukštybėse, savo gal- limumu.

Bet štai debesys pradėjo praslinkti ir uždengti saulės veidą.

"Ne, nenoriu būti saule, jeigu debesys galingseni!" suriko saulė.

Ir štai kitas stebulias: buvęs akmens skaldytojas, buvęs karalius, buvusi saulė, tapo debesiu.

Plaukiojo debesis laisvai aukštybėse, pilnai patenkintas, bet vieną kartą jis nepastebėjo aštrios akme- nuotos kalno viršūnės ir į jį atsimušė.

"Pasitrauk tu, kalne!" suriko jis.

Bet kalnas nesijudino. Galingas jis taip stūksėjo, palyg nieko nepaisydamas.

Na, buvęs akmens skal- dytojas, buvęs karalius, bu- vusi saulė, dabar debesis, panorėjo tapti kalnu galin- gu, — ir patapo.

Riogsojo akmeninis kal- nas ir jautė, kad jo dabar niekas negali paliesti, nie- kas už jį nėra galingsnis.

Bet vieną gražią dieną atėjo žmogus. Jis nusiėmė nuo peties kaltą ir kūjį ir pradėjo skaldyti kalno uo- las — akmens skaldytojas!

Panoro kalnas tapti skal- dytoju, kuris už jį galings- nis. Panoro ir patapo — ly- giai tokiu, kokiu buvo prieš visus permainas.

kiečiai, vėliau graikai, asi- riečiai, persai, makedonie- čiai ir Egiptas. 57 metais dabartinės gdynės Kipro sala pateko Romos imperi- jai. Kada prasidėjo Kry- žiaus karai už "išlaisvini- mą" iš arabų rankų "šven- tosios žemės (Palestinos), tai 1192 m. saloje buvo pas- kelbta nepriklausoma val- stybė. Ilgokai ten viešpata- vo kryžiuočiai. 1489 metais sala pateko į tais laikais galingos Venecijos ran- kas. 1571 metais Kipro sa- lą pagrobė turkai ir jie ją valdė iki 1878 metų.

1877-1878 metais Rusija užsistojus už slavų tautas, kurias pavergė ir žiauriai kankino turkai — sumuė Turkiją ir prispyrė net prie jų sostinės Konstantinopo- lio. 1878 m. taika buvo pa- sirašyta San Stefano mies- telyje ir Turkija turėjo at- sižadėti veik visų Balkanų pusiasalio kraštų, nemažą plotą Armenijos Užkauka- zijoje. Suprantama, tas la- bai nepatiko kitoms didė- lės valstybėms, kaip tai Austro-Vengrijai, Vokieti- jai, Francūzijai. Labiausiai Anglijai toks Rusijos lai- mėjimas nepatiko.

Taip isitempė tarptau- tinė padėtis, kad tos val- stybės net grumojo Rusi- jai karu. Todėl buvo su- šauktas Berlyne tų valsty- bių kongresas, kurį atidarė Bismarkas 1878 m. liepos 13 dieną ir išnaujo tapo iš- dirbtos daug lengvesnės taikos sąlygos Turkijai. Aprėžti Rusijos laimėjimai Užkaukazijoje ir dideli Ar- menijos plotai palikta tur- kų nelaisvėje, mažai gavo Serbija, Bulgarija buvo palikta Turkijos ir Vokie- tijos kontrolėje. Austro- Vengrija pagrobė slavų ap- gyventas Bosnijos ir Her- cegovinos provincijas, ku- rios pirmiau priklausė Tur- kijai. Francūzija išvalėjo Sirijoje ir kitais Viduržemio pakraščiais, o Anglija okupavo Kipro sala, kaip "Globotoja," o vėliau ją pri- jungė prie savo imperijos.

Taip ta sala ir pateko anglams.

Nauji "kordonai"

Po Pirmojo pasaulinio karo, kada užsienio impe- rializmo intervencija pra- laimėjo prieš tarybinę res- publiką, tai buvo sudaryti iš "nepriklausomų" respub- likų "Kordonai," kad su- laikyti komunizmą — ne- leisti į Vakarų Europą. Ta- rybų respublikų pasienyje Rumunija, Vengrija, Česlo- vakija, Pabaltijio valsty- bėlės ir vyriausiai Lenkija turėjo būti toje "sargybo- je."

Bet idėjoms nėra užtva- rų. Kaip žinome, tos valsty- bės, kurios buvo paverstos saugoti Anglija, Francū- ziją ir kitas kapitalo šalis nuo komunizmo, dabar pa- čios eina socializmo keliu — darbo žmonių liaudis paro- dė savo valią.

Dabartinėje gdynėje vėl organizuojamos karinės są- jungos, panašios į buvusias Hitlerio, Mussolinio ir Ja- ponijos valdonų "Anti-Ko- minterno," arba "Ašies" są- junga. Nesvarbu, kaip ban- doma pridengti šiaurinio Atlanto Sąjunga, arba ka- rinės sąjungos Artimuosiuose Rytuose, Tolimuo- siuose Rytuose, žinant tai, kad Antrojo pasaulinio ka- ro pabaigoje buvo suorga- nizuota Jungtinės Tautos, kurių pareiga išrišti tarp- tautinius nesutikimus, ap-

saugoti pasaulį nuo naujų karų, tai nauji "kordonai" nepateisinami, nepaisant, kaip juos bandytų prideng- ti "taikos apsaugos" skrais- te.

Artimuosiuose Rytuose sudarytas toks "kordonas" iš Jugoslavijos, Graikijos ir Turkijos, kurį benoma praplėsti visu piešiniu Ta- rybų Sąjungos platu, nes į jį jau įtraukiamas Irakas, Iranas ir Pakistanas.

Bet kaip pirm Antrojo pasaulinio karo tie "kordo- nai" ir kapitalistinių val- stybių sąjungos parodė sergancios, taip yra ir da- bar. Kapitalizmo šalininkų jau tokis pagrind's, kad nepaisant, kaip jie būtų vieningi prieš darbo žmo- nes, bet prie pirmos progos gaūlumas ir pelnų siekimas paima viršū. Argi ne aiš- ku, kad kada Českoslovaki- ja atsidiūrė bėdoje — Hit- leris puolė ją, tai Lenkija vietoje jai stoti į pagalbą, dar išplėšė porą gabalų iš Českoslovakijos kūno. Argi ne tas patsai buvo, kada Hitleris užpuolė Lenkiją, tai Anglijos ir Francūzijos valdonai, nors ir paskelbė Hitleriui karą, bet jo neve- dė?

Panašiai ir dabar. Neseniai Turkijoje buvo piktas išstojimas prieš graikus, o kiek ankščiau tas pat buvo Graikijoje prieš turkus. Ir tai jau reikiiasi laike jų sąjungos "medaus mėne- sio."

Kipro sala — nesutikimo kaulas

Kipro sala išsukė nesu- tikimą tarp Graikijos ir Turkijos ir "draugiška" šnairavima tarp Anglijos ir Jungtinių Valstijų valdonų. Graikija nori, kad Kipro sa- la būtų jai gražinta. Viena, ji turi tam istorinių davi- nių, kita — ant salos gyve- na apie 400,000 graikų, tai yra keturi penktadaliį jos gyventojų. Turkija, kuri šimtus metų valdė sala, ant kurios yra apie 100,000 tur- kų, o sala nuo Turkijos tik 40 mylių atstoje į pietus, taip pat nori ją gauti. Taigi du "kordono" nariai jau ne- sutinka dėl vieno kaulo.

Jungtinių Valstijų kapi- talistai po Antrojo karo jaučiasi bosais kapitalisti- niame pasaulyje. Jie tam- tik ir teisi, nes bilionus dolerių kas metai sukūša į kitas kapitalistines šalis gelbėdami kapitalizmą. Jie siūlo Anglijai, kad ji leis- tų Kipro salos gyventojams nusibalsuoti. Pačiame Kip- re tokį siūlyma daro ir Ar- kivyvskupes Makarios.

Bet Anglijos valdonai ge- rai supranta, kad toks bal- savimas reikštų jų išmeti- ma iš salos. Anglijos valdo- nai šio- to jau pasimokino. Jie priėmė sau į "draugiš- kus" talkininkus Amerikos kapitalistus Graikijoje ir apsižiūrėjo, kad į amerikie- čių rankas pateko prekybos ir politikos reikalai. Tas patsai jau atsitiko ir Ira- ne. Net Australija ir Nau- joji Zelandija jau vis daž- niau pradeda neklausyti Anglijos.

Taigi, Kipro salos klauši- mas sukėlė ginčių. Tarpe Vietos gyventojų vis daž- niau keliamas klausimas: gal geriausiai būtų, jeigu Kipro sala patautų nepri- klausoma valstybėle. Bet ir jos "nepriklausomybė" būtų nekokia, kol artime- se šalyse dar tebevyšpata- ja savasis ir užsienio kapi- talizmas.

KALEDOS

KALEDOS SIEMET, atrodo, bus geresnės už pernyk- tes. Siemet žmonijai karo pavojaus jaučiama mažiau, ne- gu praėjusiais metais šiuo laiku.

Visa tai, be abejo, pareina iš to, kad šimtai mili- jonų pasaulio žmonių — taikos mylėtojų — už išlaikymą taikos kovoja.

Vadinasi, kai sakome, kad šiemet taikai pavojaus ma- žiau jaučiame, negu pernai šiuo laiku, tai nėra kreditas tiems, kurie pernelyg dažnai ir garsiai rėkia, būk taiką palaiko "Kristaus pasekėjai," nuolat be saikiai kartoda- mi "Ramybė geros valios žmonėms žemėje" žodžius.

Krikščionybės laikais vyko žiauriausi žmonijos istori- joje karai, o juos ruošė "gerieji krikščionys."

Net šiuo metu, net ir pačią Kalėdų dieną, oficialiai lie- tuviškoji katalikų dvasiškijs kalbės apie "ramybę," bet veikis, darys viską, kurstydamas prie naujo karo, prie at- omينو karo. Tą patį darys ir klerikalų spauda.

Tai veidmainiai, kuriems lygių mažai kur rasi!

Ten, kur anot Naujojo Testamento, gimė Kristus, lie- jasi žmonių kraujas, vyksta nuolatiniai susirėmimai tarp arabų tautų ir žydų. Kai kas gali pasakyti, jog tas žmonių bereikalingas skerdynes ten vykdė ne krikščio- nys, o mahometonai ir žydai. Tiesa, bet visiems gerai ži- nomas, kad "krikščioniškosios valstybės," — didžiulės, galingos valstybės, — stovi už tų žudynių nugaros. Jei Jungt. Valstijos, jei Didžioji Britanija tik panorėtų, ga- lėtų tas neramybės ten padaryti ramybėmis.

Nuolatiniai kartojimai žodžių "ramybė žmonėms že- mėje" bus bereikšmiai tol, kol visur darbo žmonės, liau- dis, paims valdžią į savo rankas ir panaikins santvarką, besiremiančią žmogaus žmogumi išnaudojimu.

Tai turėtų būti įsitėmyta kiekvieno.

Mūsų šalyje Kalėdos išnaudojamos vyriausiai bizniui, nereikalngam triukšmui. Tasai galvatrukškas bėgio- jimas, pirkimas reikalingų ir nereikalingų daiktų, paro- do, pernelyg didelį komercinio biznio išgalėjimą, nelei- stiną kvailios propagandos prasipilėtojumą per spaudą, ra- diją, televiziją už visokius prezentus.

Galvojančieji žmonės turėtų bandyti praleisti žiemos šventes poilsiu, susikaupimui, pagalvojimui, pasiskaity- mui gerų knygų.

Kalėdos — sena šventė, kuri gimė daug ankščiau negu Kri- tus. Tai džiaugsmo šventė, labai ji seniai buvo šven- čiama tuo metu, kai (šioje ekvatoriaus pusėje) dienos pradeda eiti ilgn, o naktys trumpyn.

KALEDOS IR AMNESTIJA

SMAGU SKAITYTI žinią, kad būrys žymių amerikie- čių vadovaujama Mrs. Eleanor Roosevelt, Norman Thomas ir kitų, parašė laišką prezidentui Eisenhoweriui, kad jis Kalėdų švenčių proga, susimylėtų ir amnestuotų 16-ka vyrų ir moterų darbininkų judėjimo vadovų, komunistų, esančių kalėjimuose.

Šitie darbininkų judėjimo vadovai niekuo nenusižen- gė Amerikos žmonėms, neatliko jokio veiksmo, kenk- smingo šiam kraštui. Jie buvo areštuoti, kaltinti ir teis- ti tik už tai, kad jie būk galvoję kada nors "suokalbiau- ti jėga ir prievarta valdžios nuvertimui." Mat, einant Smitho įstatymu, viskas galima.

Be tų 16-kos, 180 asmenų — taipgi žymių judėjimo veikėjų — yra nuteisti į kalėjimą arba dar bus nuteisti į kalėjimą, laukia teismo. Peticijos prezidentui rašytojai prašo, kad ir šitiems asmenims būtų dovanota, kad jų bylos būtų panaikintos. Areštai ir nuteisimai, kaip sako peticijos prezidentui siuntėjai, buvo atlikti šaltojo karo metu. Dabargi padėtis truputėlį pasikeitė.

Netenka nei sakyti, kad šitų amerikiečių balsą parems milijonai kitų amerikiečių, prie kurių ir mes savo kuklų balsą pridėdame.

ZORINAS VAKARŲ VOKIETIJOJE

I VAKARŲ VOKIETIJOS sostinė, Bonnā, atvyko Ta- rybų Sąjungos ambasadorius Valerijanas A. Zorinas.

Zorinas — pirmas Tarybų Sąjungos ambasadorius Vekarų Vokietijoje. Vadinasi, jo ten buvimas žymiai pa- sitarnaus tarp tų dviejų valstybių visokiems nesusiprati- mams išspręsti, o tai savo ruožtu pasitarnaus pasaulinei taikai.

Worcester, Mass.

Minėjome 40 metų sukaktį

Lietuvių Darbininkų Literatūros Draugijos banketas įvyko gruodžio 11 d., kad atžymėti tą gražų kultūros ir apšvietos darbą, kuris buvo pradėtas 40 metų atgal, kuomet mes buvome jauni, ką tik suvažiavę iš Lietuvos, pilni energijos ir tyko, kad išsiskleisti šią Draugiją, kad ji būtų žibintas mūsų išeivijoje. Ir šiandien mes džiaugiamės ne nusivylę; matome, kas yra subudavota. Jokios audros nepajėgė tai sudauginti. Nėra niekur pasaulių kitų srovių lietuvių, kurie galėtų tuo pačiu didžiūti. Mūsų Literatūros Draugija jau išleido 61 knygą ir išleidžia žurnalą "Šviesa" per 20 metų. Todėl yra garbė būti šios kultūros ir apšvietos Draugijos nariu.

Banketas buvo skaitlingas svečiais. Buvo sakytas daug kalbų.

Turėjome svečių net iš New Haveno—J. Latvys, Mrs. Sholinus, Mrs. Zolinas, Mrs. Didžiūnas ir Mr. ir Mrs. Gutauskai. Massachusetts kolonijos taipgi buvo pusėtinai atstovautos.

Dainų programą atliko Bostono Vyrų grupė, vadovaujant S. Paurai. Dainavo ketelį dainelių dviem išėjimais. Jų dainos susidėjo iš prisiminimų jaunystės dienų gyvenimo, kas jaudino klausovus. Sudainavo gerai, ir publika jiems atsimokėjo plojimais. Ačiū Bostono dainininkams, kad pas mus atvažiavote padainuoti.

O mūsų duetas — Ona Dirvelienė ir Jonas Sabaliauskas — nepaprastai gražiai šį kartą dainavo, lyg, rodos, norėjo apglėbti visą publiką ir ją traukti prie savęs. Tokį žmogus gauni jausmą į juos žiūrėdamas ir jų klausydamasis. Bravo, mūsų duetui! Jiems akompanavo Helena Janulytė (Smith) pianu ir Jonas Dirvelis smuiku.

Varde LLD 11 kuopos noriu pačiuoti visiems už atsilankymą ir programos atlikėjams už gražų darbą. O rengėjams ir gausdinėms — už šaunų banketą.

Lai gyvuoja LLD!
J. M. L.

Iš LLD 11 kuopos metinio susirinkimo

Gruodžio 12 d. 11 kuopos metinis susirinkimas buvo skaitlingas. Išklause iš pastarojo veikimo raportus. Laisvės vartininkas Jeskėvičius sakė, naujų skaitytojų dar negavęs, bet senieji gerai atsinaujina savo prumeratas daugiau su dešimtimis negu praėjusiais metais.

40 metų jubiliejinio banketo, atsibuvusio gruodžio 11 d., pasekmės gražios. Bankete buvo daug svečių iš kitų miestų. Dainų programa buvo atlikta puikiai. Ją atliko So. Bostono vyrų grupė, vadovaujant St. Paurai, ir vietinis duetas — Ona Dirvelienė ir Jonas Sabaliauskas, akompanuojant pianu Helen Smith ir Jonui Dirveliui smuiku. Škanišiais valgiais ir ganėtinai pasisotino publika. Kiek pelno liko, visą nutarta pasiųsti LLD Centrai organizacijos teisems apginti.

Iš 7-os Apakrities konferencijos delegatai pranešė, kad konferencija buvusi gera ir tokia pat skaitlinga, kaip praėjusioje.

Dėl Laisvės šerinkų suvažiavimo ir rinkimo delegato ar delegatų, nutarta surengti didelę viešą sueigą sausio 15 d. su skanišiais užkandžiais. Toje sueigoje pasikalbėsime ir delegatus išrinksimė, gausėsnį paaukelinimą galėsime suteikti laisviečių suvažiavimui, idant Laisvė gyvuoti.

Toji sueiga bei parė įvyks 5 val. vakare, 29 Endicott St. Nepamirškite dalyvauti. Tai bus smagi ir įdomi sueiga.

LLD 11 kp. sek.

Hartford, Conn.

L. M. Klubo kalėdinė parė praėjo gražiai.

Labai gražų eilėraščių jausmingai padeklamavo O. Silks. O. Giraitienė skaitė poemą apie juodąjį varną. Ačiū Maistu prisidėjo: A. Laurant, M. Johnson, L. Zemaitytė, M. Nixon, V. Latvin, V. Vasil, V. Kazlau. Už tai labai ačiū!

M. Nikzentaitienė ir jos seserys — R. Bouches ir J. Valovich, palaidojo savo mylimą sesutę Antaniną Ramoškiene, iš Manchester, Conn. Tai buvo gruodžio 11 d. Ji mirė gruodžio 9 d.

Gilus jums atjautimas liūdesiems, draugės, už pastangas! Padarymūi vaišių sėkmingomis, visi prisidėjo, kas kuo galėjo.

M. Stulgaitienė, klubietės apdovanojo gražiai, didele staltiese su servetukėmis. Tai nepaprasta dovana.

sio valandoje, o mtrusijai — amžinas ramumas Cedar Hill kapinėse!

First Methodist Church salėje įvyko mitingas, kuriame kalbėjo prof. Owen. Lattimore, iš Johns Hopkins Universiteto. Žmonių buvo kupina salė.

Jam prakalbos buvo rengtos Phoenix Insurance Co. salėje, bet vėliau salė buvo atsakyta. Girdi, mitingas būsiąs pikietuojamas. Tada metodistų bažnyčia davė savo salę. Mitingą rengė Civil Liberties Sąjunga.

Pasirodo, kad už taikos reikalą išreikšti savo nuomonę mūsų mieste labai sunku. Apie penkis makartistės pikietavo šį mitingą. Gi kalbėtojas pasisakė už taikos reikalą.

Bethlehem, Pa.

Stanislovas Rinkūnas pasidavė akių operacijai į St. Luke ligoninę. Jau du mėnesiai kai ten guli. Man apsilankius pirmą kartą radau abu jo sūnus — Stanislovą ir Juozą, marėjų ir gražų paauglį anūką.

Užklausa, kaip sveikata. Skundžiasi, kad negeriausia. Labai norėtų greičiau išeiti. Atrodo neblogai.

Philadelphia, Pa.

KONCERTAS

Lietuviška Muzikališka Scena

Rengia LDS 5-ta kuopa
Suvaidins

Aido Choras iš New Yorko
Vadovaujamas Mildred Stensler

Ivyks Šeštadienį

Sausio 21 January

Salėj 414 Green St., Philadelphia, Pa.

Bus solų, duetų, grupių ir visas Aido Choras
Tai bus nepaprastai įspūdingas koncertas.
Pasirūpinkime jame dalyvauti ir išgirsti gražių dainų, pamatyti puikų vaidinimą.

Solistė Madeline Knorr
Pianistas Frank Balevičius

Šokis ir Flute Solo
Nancy ir Tessie Behmeriūtės

Pradžia 7:30 Val. Vakare Įžanga \$1.00

RENĖJAI

Kitą kartą radau vaikščiojantį su sūnumi po koridorių. Sako, gydytojas pataria pasivaikščioti. Vėliau radau jo dukrą Heleną Muzienę, sėdinčią šalia tėvo. Man pasiteiravus, ar tik nebūsi Rinkūnaitė—moki lietuviškai? "Taip, moku biskį." Gražiai šneki, sakau. Ligonis sako: "O, kaip man čia pabodo!" Sako: "Ar negalėtumei parašyti Laisvei, kad nesustabdytų man laikraščio? Kai išeisiu, aš užmokėsiu. Dabar dar negaliu skaityti. Pirmiau jis dėvėjo tamsius akinius, dabar šviesius ir atrodo labai sveikas.

Stasys Rinkūnas guli W. Ward, Room 268. Reikia jį aplankyti. Geras žmogus. Lankomė valandos: visą dieną nuo 9 A. M. iki 8 P. M.

Man teko dirbti virš dvejus metus šitoje ligoninėje. Kai kurie mano, kad tai labai lengvas darbas. Man žiemos šalčiaus teldavo per savaitę "sušvelniot 175 tonus anglies ir išvežti pelenus, virš kitų darbų. Anksčiau rašiau, kad unijos čia nėra, todėl bosai su darbininkais daro, ką nori. Man teko gerokai suslapti kojas ir įsimetė kokie tai gazai į vidurius. Tris kartus šaukiau gydytoją ir buvau klinikoje. Pripažino, kad gazai. Bet kai susirgs nepasikambinai ir neatėjai — tau darbo nėra.

F. P. Zavis

iš Lietuvos

20,000 VAISMEDŽIŲ
KOLŪKIAMS

KRETINGA. Vietos medelinas gavo laišką iš Mažeikių rajono "Šerkšnės" kolūkio. Kolūkiečiai prašo jiems palikti 450 vaismedžių kolūkinio sodo išplėtimui. 10,000 kriaušaičių, obelaičių ir vaiskrūmių užsakė Salantų rajono žemės ūkio artelės.

Kluonalių valstybinis medelinas ruošiasi sodinimo mėnesiui. Vyr. agronomas A. Leckus kartu su brigadininku J. Sarkinu jau atrinko 20,000 obelaičių ir kriaušaičių, daug vaiskrūmių. Tai tris kartus daugiau, negu praėjusiais metais.

Svarstomas šeštojo penkmečio plano projektas
NAUJOJI VILNIA.—Dvarcionių plytinės darbininkai

Sezono Sveikinimas

Sirdingiausi linkėjimai su žiemos šventėmis visiems draugams ir draugėms, taip pat visiems pažįstamiems.

Težydi laimė gerbuvis ir taika tarp pasaulio tautų.

4628 N. Tampa St., Philadelphia 20, Pa. Tai laikinis antrašas iki 1 d. balandžio — '56.

Juozas ir Elzbieta Bekampiai,
Philadelphia, Pa.

Šventėms Sveikinimas

Sveikinu visus savo pažįstamus, gimines ir dienraščio Laisvės prietelius švenčių proga, linkėdamas visiems laimingų 1956 metų!

John Urbonas
Pittsburgh, Pa.

SVEIKINIMAS

Sveikinu draugus laisviečius su linksmomis Kalėdomis ir Naujais Metais, taipgi visus skaitytojus ir rėmėjus sveikus ir ligonius, ir seniai pažįstamus jau seniai užmirštus draugus, sveikus ir ligonius.

Antanas ir Monika Orlen
Webster, N. Y.

nesį šios brigados nariai suformavo daugiau kaip 70 tūkstančių plytų.

N. Bauža

Jei Tamsta negali gauti Laisvei naujo skaitytojo, tai nors stambesne auka paremk biudžeto sukėlimą.

SVARBIOS KNYGOS

Dabar Parduodamos Numazintomis Kainomis

Kas Skaito ir Rašo

Duonos Neprašo

Amerikos Demokratijos Steigėjai

Joje rasite Jungtinių Valstijų Konstituciją su svarbiaisiais pataisymais. Atvaizdos žymiausių kovotojų už nepriklausomybę. Puslapių 820, kaina \$2.00. DABAR TIK \$1.50.

Lietuvių Tautos Atbudimo Pionieriai

Trumpos biografijos žymiausių Lietuvos patriotų. Parašė Dr. A. Petrika, puslapių 820, kaina \$1.50. DABAR TIK \$1.

Popiežiai ir Lietuvių Tauta

Tai rinkinys faktų, kuriuos privalo žinoti kiekvienas lietuvis. Parašė Prof. Pakarklis, puslapių 820, kaina \$1.50. DABAR TIK \$1.00.

Prisikėlusį Lietuvą

Parašė Antanas Bimba, kaip po karo aplankė Lietuvą, puslapių 224, kaina \$1.00, DABAR TIK 75c.

Žmogus ir Mašina

Puikus rinkinys faktų apie išradimus, su įdomiais paveikslais, sutaisė Dr. J. J. Kaškiaučius. Puslapių 240, kaina \$1.50, DABAR TIK \$1.00.

POEZIJA

Prošvaistės

Jono Kaškiaučio—Dr. J. J. Kaškiaučiaus jaudinanti poezija ir trumpa autoriaus biografija, 256 puslapių, kaina \$1.00, DABAR TIK 75c.

Džiaugsmas ir Sielvartai

Parašė A. Dagilis. Rinkinys labai įspūdingų eilių, 136 puslapių, kaina tik \$1.00

Ušnyne

Teofiliaus Tilvyčio gražiausia kūryba, sielą žavėjanti poema, puslapių 160, kaina \$1.50, DABAR TIK 75c.

Pavasario Godos

Stasio Jasilionio gražiausių eilių rinkinys, puslapių 256, kaina \$1.00, DABAR TIK 75c.

Gaunamos Laisvės Knygyne
110-12 Atlantic Ave. Richmond Hill, N. Y.

APYSAKOS

Kelias į Laime

Tik skaitydamas ją sužinosi kaip įspūdinga, kai nekarta giliai atsidusdamas nubrauksi ašaras nuo savo blakstienų. Parašė Rojus Mizara, puslapių 368, kaina \$1.50, DABAR TIK \$1.00.

Ūkanos

Jauno lietuvio pastangos atsiekti profesijos, ekonominiai trūkumai, aštrus šeimyninis gyvenimas, politinės intrigos ir įvairios kitos bėdos ir vargai. Parašė Mikas Rasoda, pusl. 342, kaina \$1.50, DABAR TIK \$1.00.

Šliuptarniai

Dr. Jono Šliupo gyvenimas, jo darbai dėl lietuviybės ir kovos už laisvamanybę. Puslapių 650, kaina \$5.00, DABAR TIK \$4.00.

KNYGOS APIE SVEIKATĄ

Sveikatos Šaltinis

Daug naudingų patarimų apie sveikatą, nurodymai kaip gelbėtis pavojingais kokioms paprastoms ligoms, kaip jas pažinti ir būdai jų pašalinimui. Parašė Dr. J. J. Kaškiaučius, pusl. 352. Kaina \$2.50 (nėra nuolaidos).

Kaip Būti Jaunam Net ir Senatvėje

Patarimai senyviems žmonėms kaip užsilaikyti, kuomi maitintis, kad būtų sveiku ir gyventi ilgą amžių. Parašė Dr. J. J. Kaškiaučius, puslapių 62, kaina 50c (nėra nuolaidos).

Pirmoji Pagalba Ligoje ir Nelaimėje

Nurodymai kaip gelbėti susižeidus, apslobus, staigiai viduriais apsirgus nėsant galimybės greit gauti daktaro pagalbą. Paduodama daug receptų. Parašė Dr. J. J. Kaškiaučius, pusl. 128, kaina \$1.00, DABAR TIK 60c.

Visos aukščiau suminėtos knygos gaunamos Laisvės knygyne. Kartu su užsakymais prašome prisiųsti ir pinigų.

Waterbury, Conn.

Parė J. ir M. Strižauskams pagerbti ir paremti

Sausio 21 d. (1956 m.) yra rengiama parė Juozui ir Marijai Strižauskams, nukentėjusiems nuo potvynio, paremti ir pagerbti. Parengimas įvyks Lietuvių Piliečių Politinio klubo patalpose, žemutinėj svetainėj, 1903 Green St., Waterbury.

Gerbiamieji, kurie prijaučiame draugams Strižauskams, būkime šiame parengime, nes Strižauskai uoliai per ilgus metus darbuojasi progresyviame veikime ir dalyvauja visuose parengimuose.

Žmonių priežodis sako, kad viena bėda—ne bėda, bet kai dvi trys apėsda, tada tai bėda. 1955 m. rugpjūčio mėn. 19 d. užplūdo Waterburį ir apylinkės miestelius vanduo, sunaikindamas daug namų, nusinešdamas daug žmonių gyvybių. Vienas iš užplūdusių namų buvo Strižauskų. Ką daryti? Namai sugadinti, o gyventi reikia. Drg. Strižauskas, namą betaisydamas, susirgo, gavo širdies ataką ir nebegali namą baigti taisyti. Tai visa jums istorija.

Kam tik laikas leidžia, apilankykite J. Strižauską. Jo gyvenamųjų namų adresas: 5 Henry St., Waterbury.

Gruodžio 10 d. Oakvillėje pasimirė Lucy Žiūraitienė. Ji buvo nuoširdi katalikė, darbininkų judėjimo rėmėja. Per daugelį metų skaitė Laisvę.

Lai Lucy Žiūraitienė ilsisi ramiai, o jos vyrui ir šeimai reikiu užuojautą ir linkiu pergyventi šį skaudų nuotyki.

Draugas

Today's Pattern

9278

S-14-16
M-18-20
L-40-42

by Marian Martin

Pattern 9278: Misses' Sizes Small (14, 16); Medium (18, 20); Large (40, 42). Small size; full apron 2 1/2 yards 36-inch. Transfer.

Užsakymą su 35 centais ir pažymėjimu formos numerio ir dydžio siųskite: Pattern Dept., 110-12 Atlantic Avenue, Richmond Hill 19, N. Y.

ISICYKITE LIETUVIŲ KALBOS ŽODYNĄ

Nors kartą susilaukėme savo kalboje žodyną. Išleistas Lietuvoje. Didelė knyga, stipriais apdarais. Tai naudingiausias dalykas turėti savo namuose, ypač tiems, kurie rašo spaudai ir kitais reikalais.

Kaina \$5.50. Persiuntimą Apmokame
Prašome kartu su užsakymu prisiųsti ir pinigų

Gaunamas Laisvės Knygyne, 110-12 Atlantic Ave., Richmond Hill, N. Y.

New Yorko ir Apylinkės Žinios

Angliško darbininkų laikraščio vaju

Darbininkų dienraštis Daily Worker savo finansiniame vajuje artėja prie užbaigos savo kvotos antrojo trečdalo. Buvo nusistatęs lig švenčių sukelti \$64,000. Matosi, kad nespės vaju užbaigti pasiskirti laiku. Nors jau yra sukėlęs 40 tūkstančių, tačiau dar trūksta apie 24 tūkstančių.

Laikraštis taipgi pradėjo metinį prenumeratų atnaujinimo vaju. Kaip gavime aukų, taip ir atnaujinime prenumeratų darbuojasi ir lietuvių darbininkiškos spaudos rėmėjų grupė. Prašo prenumeratą atsinaujinti per juos.
V. I. G.

Gaisras pavojingesnis šaltame ore

Saltą gruodžio 20-os priverkė užsikūręs gaisras kelioose apšvietuose pastatuose Bronx keturioms gaisragesių kompanijoms kainavo apie 4 valandas sunkaus darbo ir daug nelaimių.

Vandenių apšmirkšti ir drabužiai pavirto ledu, nesidavė sukalioti, lankstomis. Smarkus vėjas gūžtelėdamas dūmų srautu keturis gaisragesius pridusino.

Kam nors dėl gaisro bus blogos Kalėdos ir mūsų 111-oje gatvėje. Eidami darban trečiadienio rytą radome prie šaligatvio suverstus su draskytus, svilėsiais dvokiančius buvusius minkštus rakančius.

Eglaitės, joms dekoracijos daug kur prisideda prie gaisrų. Švenčių sezonu reikia daugiau atsargumo, ypačiai ten, kur yra mažų vaikų.

Sutton teatras baigė rodyti filmą "Marty," kuris ten buvo rodomas per daugiau kaip 8 mėnesius. Filmų kritikai paskelbė, kad tai buvo geriausias 1955-ais metais Amerikoje išleistas filmas.

Registruotų slaugių sąjunga nutarė privatinėms slaugėms imti po \$16 už 8 valandų darbo dieną. Dabar ima po \$14. Naujoji mokesčiai jeis galion liepos 1-ą.

Kūčių vakariene lai bus visos šeimos pobūviu

Ji įvyks Kūčių vakarą, kepta žuvis su visokiais grūdžio 24-ą, šeštadienį, Liberty Auditorijoje, kampas 110th St. ir Atlantic Avenue, Richmond Hill, N. Y. Tik du blokai nuo BMT Jamaica linijos 111th St. stoties.

Ateiti čia dabar patogu ir gražu, nes prie gerų gatvės lempų čia prisidėjo tūkstančiai šventiškių žiburių, kuriais padabinti visi namukai. Vakariene bus gera, soti

Vakariene pradžia 6:30.

Kūčioms pripuolant šeštadienį, čia bus proga ilgėliau pabūti, papasakoti, pasiklausyti kūčių tradicijų, atsiminimų.

Jaunimas irgi turės savo stalą Naujų Metų vakarą

Jaunoji lietuvių karta irgi užsisakė savo stalą. Jis rasis, kaip ir visuomet, po laikrodžiu.

Jaunimas kviečia visus savo prietelius dalyvauti.

Vieną didžiausių, jeigu ne už vis didžiausiuoju, stalų vėl bene bus brooklyniečių stalas. Geriau tiktų sakyti pussalis—tas Auditorijos didelis kampas ties balkonu ir palangėmis. Juk ten būna keli dideli stalai, turtingi jaunimui ir suaugusiems, linksmai dainuojančiais žmonėmis, labai vaisingai ir džiaugsmingai laukiančiais Naujų Metų.

Tačiau tam didžiajam rimtu konkurentu bus Aido Choro stalas-stalai. Lenktyniudami už didžiausio garbę ir

už geriausią patarnavimą savo svečiams, aidiečiai prisikalbino ir Auditorijos vedėją Brazauską ir jo grupę prisidėti. Gi pats Aidas planavo prie savo stalų turėti bent 60 svečių.

Aidas ir Brazauskas kviečia visus jau dabar registruotis į šią grupę.

Greta minėtų, dar yra užsisakę stalus richmondhilliečiai ir kai kurie kiti. Visi kviečia sau svečius. Tačiau—

Kas neturi ūpo daug vaizinti geresi, gali nesidėti nė į vieną. Užsimokėjęs \$1.50 įžangos galės vykti su visais šokti, linksintis. Sokiems gros geras orkestras. O lengvo užkandžio, kavos pramojų metu visuomet galima gauti Auditorijos restorane. Ar

Pažangus liaudies dainų ansamblis Carnegie salėje

Prieškalėdinį vakarą, šeštadienį, gruodžio 24-ą, Carnegie salėje liaudies dainų programą duos "Weavers" ansamblis. Tai yra pažangi muzikos grupė, kuri laiks nuo laiko dainuoja ir pažangiečių pobūviuose.

"Weavers" ("Audėjai," nes jie "audžia" liaudies melodijas) dainuos paskiausias liaudies dainas, tarp jų ir populiarišką "16 Tons." Koncerto pradžia 40 minučių po aštuntos vakare.

New Yorke 16 metų vyras nuteistas 20 metų ar iki mirties kalėti už gaujų kare nušovimą 17 metų jaunuoliu.

SUNKVEZIMIŲ BĖDOS

Visai neseniai buvo dingęs sunkvežimis su kava. Kelionis dienomis vėliau degtinių vežimas nudardėjo nežinomais keliais. Dar kita — prikrautas naujutėliais drabužiais. Gi paskiausias nuvažavo su muzika — prikrautas mažyčiais 54 spinet pianėliais.

Geležinkelių pervažų darbininkai New Yorko ir apylinkės uostuose pagrasino streikuoti, jeigu firmos neįsipildys jų reikalavimų. Juos atstovauja Transporto darbininkų unija.

ISNUOMOJIMAI
Išnuomojami 7 kambariai. Garu šildomi, šiltas vanduo. Pageidaujama suaugusių žmones. Dėl daugiau informacijų prašome skambinti vakarais nuo 6 v. iki 10 val. Šeštadienį ir sekmadieniais ištisą dieną. MI. 7-4963. (247-250)

TONY'S
UP-TO-DATE
BARBER SHOP
ANTANAS LEIMONAS
Savininkas
306 UNION AVENUE
BROOKLYN, N. Y.
Geras Patyres Barberis

- '55 Chevy Sedan—\$1795
 - '54 Chevy Sedan—\$1295
 - '51 Caddy Sedan—\$1595
 - '50 Plymouth Sedan—\$450
 - '51 Ford Sedan—\$395
- ISLAND MOTOR SALES**
1260 Hylan Blvd. EL. 1-3286

VOKISKOS KNYGOS
Turime Vokiškų Kalėdinų kortų, kalendorių, išnuomojame knygas. Vėliausios knygos iš Vokietijos. Ateikite dabar ir išrinkite Kalėdines dovanas.
HELEN GOTTSCHALK BOOK STORE
1672—2nd Ave. (86-87Sts.), N. Y. AT. 9-6809

TOWLE STERLING
Ir kitokios Pulkios Dovanos
ARMEL JEWELERS
170 New Dorp Lane. EL. 1-0040
Atdara Vakaraus (247-253)

Sveikina

Brangi Drauge Lilija:

Dėl stokos laiko negalime švenčių linkėjimus nusiųsti visiems, todėl malonėkite juos perduoti visiems draugams Laisvės štabe ir visiems laisviečiams

Mes ir visi sanfranciskiečiai linkime jums linksmai praleisti švenčių sezoną ir laimingai pradėti Naujus Metus.
J. ir M. Alvinai

MICIURININKAS VINCAS VILKAS
(Tėsinys iš 2-ro pusl.)

ly sodinukus iš medelyno. Jau dabar buvo galima išivaizduoti kaip puikiai čia atrodys pavasari, medžių žydėjimo metu. O dabar abipus kelio geltonavo rugiena, raudonavo nuimtų grikių ražiena, smaragdiniu kilimu išsidriekė žiemkenčiai. Ir, gal būt, puikiausia buvo tai, kad vėlyvu rudens metu mes jautėme kolūkinio gyvenimo pavasario kvapą.

G. Pravidinas
J. Narbutas

HELP WANTED MALE

"Molderial"—Bench and Floor Apmokamas atostogos, šventės ir sirgimas.
CASTWELL FOUNDRY
97 North 10th St., Brooklyn (246-249)

HELP WANTED—FEMALE

Namų Darbininkė—Virėja. Gualis vietoje. Privatiškos kambarys ir vonia. Nėra vaikų, gera alga. Skambinkite po 6 val. vak.
Mount Vernon 7-1548
(243-250)

Namų darbininkė-virėja. Naujas 8 rūmų namas. Nuosavas kambarys ir vonia. Gera alga.
FR. 1-0116
(246-249)

Jauna Moteriškė. Abelnai namų ruošai. Malonūs namai; 4 šeimoje. Mylinti vaikus.
Rockville Center. BA. 3-0924
(248-251)

Namų darbininkė, patyrusi. Gualis vietoje. 30 min. nuo Midtown. Vėliausi pailūdijimai. Nuolatinis darbas tinkamai moteriškai.
NE. 4-7670
(247-249)

ALP bazaras

Teko užėti į pradžią ir paibaigę American Labor Party bazaro, įvykusio New Yorke, Chateau Gardens.

Penktadienio vakarą dar ne viskas buvo spėta iškraustyti, išdėstyti. Tačiau jau pilnutinai veikė tūli skyriniai, tarpe tu suknelių, kostiumų, megstų drabužių, baltinių sau ir namams, žaislų, aukselių, rakančių, dailės ir knygų skyriai. Taipgi jau veikė kafeteria, trečiame aukšte.

Suknelių suskaičiau apie 300. Individuališkos, dauguma praktiškų medžiagų ir skoningai pasiūtos. Kitos gautos iš krautuvų. Taipgi matėsi gal koks tūkstantis visokiasčių skrybėlių.

Prekės maždaug paskirstytos skyriais. Pirmas aukštas užimtas drabužiais ir kitais tokiais daiktais, kurie reikalingi daugumai.

Sklepiniame aukšte — rakančių modeliai ir pigesnieji kiti daiktai; kas nors biskį klaidingai padarytas ar nelaimės ištiktas, nustumtas į "bargenus."

Antrasis aukštas visas užimtas dailiadaikčiais, rekordais, knygomis.

Sekmadienio vakarą visų skyrių manta buvo žymiai išretinta.

Neteko patirti, kiek bazaras pelnė. Seniau, kai ALP vaire stovėjo neužmirštamas energingas Marcantonijus, partija pelnydavo apie 40,000 dolerių. Tas ir finansuodavo daugumą tos partijos darbu per ištisus metus.

Siame bazare vėlonis Marcantonijus taipgi dalyvavo — milžiniškame paveiksle. Pastatytas prieš pat įėjimą į bazaro salę. Ten sėdintieji darbuotojai pardavinėjo rinkinį jo pasakytų kalbų Kongrese ir kitur, jo svarbiųjų pareiškimų. Gi gautoji už jo darbų rekordą penkinė eina jo paminklui. Dal.

MATTHEW A. BUYUS
(BUYAUSKAS)
LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS
426 Lafayette St.
Newark 5, N. J.
MARket 2-5172

29 D. SAUSIO JANUARY

Bus labai reikšminga diena Amerikos lietuviams

NES 29 SAUSIO ĮVYKS LAISVĖS BENDROVĖS DALININKŲ SUVAŽIAVIMAS IR BUS SPRENDŽIAMOJI VALANDA, BŪTENT, AR ISGALĖSIME LAISVĖ LEISTI DIENRAŠČIU.

Po Suvažiavimo Bus Banketas
Banketo Bilietas \$3.00. Prašome įsigyti išanksto

Suvažiavimas prasidės 10 val. ryto. Banketo pradžia 6-tą valandą vakare. Suvažiavimas ir banketas bus

Liberty Auditorium
110-06 Atlantic Ave., Richmond Hill, N. Y.

Galvokime - Planuokime - Dirbkime
Kad Gerai prisirengti Suvažiavimui

Kiekvienas Laisvės bendrovės dalininkas turi rūpintis dalyvauti suvažiavime, nes tai bus labai reikšmingas suvažiavimas ir nuo jo priklausys Laisvės ateitis.

Iki suvažiavimo turime suverbuoti į Laisvės prietelių klubus visus tuos, kurie nori, kad Laisvė eitų dienraščiu. Iki suvažiavimo turi būti atnaujintos visos išsibaigusios prenumeratos. Iki suvažiavimo Laisvės išdas turi būti nemažiau \$10,000. Kai tą atsiuksime, tai suvažiavime lengvai kvėpuodami galėsime paskelbti pasauliui, jog Laisvė kaip ėjo dienraščiu taip ir eis!

Mūsų metinis banketas taipgi yra labai svarbus punktas dienraščio paramai. Visi arčiau gyvenantieji Laisvės skaitytojai, visi dalininkai privalo įsigyti Laisvės bilietą ir dalyvauti bankete.

4 pusl. Laisvė (Liberty) Penkt., Gruodžio (Dec.) 23, 1955